पञ्चकृत्वः सोमं पणते ॥१॥ अध्वर्युः · पण व्यवहारे पणनं न्यूनेन मूल्येन विक्रेतुः प्रार्थनम् कलादिभिः प्रथमं तावत्प्रार्थयतऽइत्यर्थः । कथं पुनः पणतऽइत्याकाङ्क्षायामाह ·

स आह सोमविक्रयिन्क्रय्यस्ते सोमो राजा३इति (३.३.३.१) ॥२॥ आहोस्विन्न क्रयार्थं प्रसारितः किंतु रसायनाद्यर्थः · अनुदात्तङितयोरिति (पा° ८.२.१००) प्लुतिः।

क्रय्य इत्याह सोमविक्रयी ॥३॥

तं वै ते क्रीणानीति ॥४॥ पुनरध्वर्युस्तं पृच्छति · अनुज्ञां प्रार्थयते ।

क्रीणीहीत्याह सोमविक्रयी ॥५॥

कलया ते क्रीणानीति ॥६॥ कला गोः षोडशो भागः ।

भूयो वाऽअतः सोमो राजार्हतीति सोमविक्रयी ॥७॥

भूय एवातः सोमो राजार्हति महांस्त्वेव गोर्महिमेत्यध्वर्युर्गोर्वै प्रतिधुक्तस्यै शृतं तस्यै शरस्तस्यै दधि तस्यै मस्तु तस्याऽआतञ्चनं तस्यै नवनीतं तस्यै घृतं तस्याऽआमिक्षा तस्यै वाजिनमिति (३.३.३.१-२) ॥८॥ सत्यम् अतो मदुक्ता-न्मूल्यात्तव सोमो राजा भूय एव बहुतरमेव मूल्यमर्हति परं तु गोरपि महिमा महानेव महदेव महत्त्वम् यतः गोः प्रतिधुक् धारोष्णं पयः तस्या एव च शृतम् तस्या एव शरस्तरिका तस्या एव च दध्यादि वाजिनान्तम् · यस्माद्गोरेतानि पयआदी-नि सर्वोपजीव्यानि जायन्ते तस्माद्गोर्महिमा महान् सोमात्तु न किमपीत्यभिप्रायः।

भूय एवेत्यतःप्रभृति चतुरावर्तयति ॥९॥ अध्वर्युः · चतुर्वारं पठति ।

एकैकेनान्ते पणते शफेन पदार्धेन गवा ॥१०॥ भूय एवेत्यस्य मन्त्रस्यान्ते प्रत्यावृत्ति यथासंख्यं शफादीनामेकैकेन व्यवहरति तेन प्रथमवारं पठनान्ते शफेन ते क्रीणानीति द्वितीयवारं पठनान्ते पदा ते क्रीणानीति तृतीय-वारमर्धेन चतुर्थवारं गवा । अत्र चतुर्थे पणने विशेषमाह ·

ते क्रीणामीत्यन्ततः ॥११॥ अन्ततोऽन्ते चतुर्णां शफादीनामन्तिमे चतुर्थे गवा ते इत्यत्र ते क्रीणामीत्ययं मन्त्रविशेषो भवति · अत्र हि प्रार्थनां तदीयमतिसर्जनं चानपेक्ष्य स्वयमेव परिहृत्य एतावदेवास्य मूल्यमिति वर्तमानसामीप्ये वर्तमानव-दित्यतिदिशति (पा° ३.३.३.१३१) गवा ते क्रीणामीति तथैव श्रुतत्वात् (३.३.३.२)।